

SLOVENSKI NAROD

Shaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inserati: do 30 peti 4 D, do 100 vrt 2 D 50 p, večji inserati peti vrsta 4 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklic beseda 2 D. — Popust po dogovoru. — Inseta ni davek posebej. — „Slovenski Narod“ velja letno v Jugoslaviji 240 D, za inozemstvo 420 D

Upravišstvo: Kraljeva ulica št. 5, pritličje. — Telefon št. 304.

Uredništvo: Kraljeva ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon št. 34.

Poština plačana v gotovini.

Intrige jugoslovenskih škofov

Že delj časa smo zasledovali glaso-ve, ki so pripovedovali, da konkordatska pogajanja z Vatikanom zato niso napredovala, ker so jim nasprotovali jugoslovenski škofi. Državlani naše države so torej intrigirali v tem velevažnem vprašanju, da se do danes še ni rešilo. Umetnim potom so se ustvarjala nasprotja med jugoslovensko vlado in Vatikanom in preko tega nasprotja tudi med rimsko cerkvijo in pravoslavljem v naši državi.

V spominu je žolča kampanja, ki so jo vodili jugoslovenski škofi deloma anonimno potom svojega časopisa, v kateri so blatili naše vlade, da poskušajo v prvi vrsti pravoslavlje, da obstojajo na srbski strani direktni načrti za popravoslavljene prečinskih, katoliških krajev in da se katoliške cerkve v naši državi vsestransko zapostavljajo. Vedno se je trdilo, da se n. pr. katoliški svečeniki zapostavljajo, da skrbri naša vlada samo za pravoslavne cerkvene institucije itd.

Večina teh očitkov je izhajala iz predvojnega, avstrijskega mentaliteta najvišjih naših cerkvenih dostojanstvenikov, ker si je sicer nemogoče razlagati, odkod in zakaj ta bes proti pravoslavlju, zakaj hujškanje katoliških množic proti beograjskim vladam in proti urejenim cerkvenim razmeram v naši državi. Že predvojna Srbija je dovolila rimsko-katoliški cerkvi dalekosežne, povsem liberalne svoboščine, ki so jo stavljale v isto vrsto s pravoslavno cerkvijo.

Sedaj prihajajo o sovražnosti jugoslovenskih škofov proti naši državi in proti pametni ureditvi cerkvenih odnosov naše države z Vatikanom nova odkritja in pravi dokazi na dan. Bivši minister ver in glavni zastopnik jugoslovenske vlade pri pogajanjih za konkordat z Vatikanom, dr. Janjič je včeraj objavil podrobnosti o teh pogajanjih, iz katerih izhaja, da so bili jugoslovenski škofi in da so se danes tisti intriganti, ki so nasprotovali skorajšnji rešitvi dobrih odnosov med našo državo in Vatikanom. Jugoslovenski škofi pobijajo n. pr. se danes uvedbo glagolice. Postavili so se na protinarodno stališče, da je boljše latinščina kakor pa glagolica pri cerkvenih obredih, dasi je jasno, da more latinščino glagolica prav dobro zamenjati v cerkvi. Jugoslovenski škofi nasprotujejo uvedbi glagolice ali iz hudobije in sovražnosti proti naši državi ali pa iz kratkovidnosti, menec da bi glagolica zblizala katoličane s pravoslavljem ter ogrožala katoliško cerkev. Ta bojazen je brez vsake podlage. Nasprotno: ravno z glagolico bi se katoliški cerkev še več zasedrila med narodom, za katerega velja po pravici da mu je ravno vsled latinščine nekako tuja...

Dr. Janjič opozarja na pikantnost, da je Vatikan odklonil separaten sprejem Slovencev ter da so morali svoj poset ponoviti v skupni delegaciji katoličanov iz Jugoslavije, ko so zadnjič poromali v Rim, da se poklonijo papežu ob priliki svetega leta. Kot največja nasprotnika mirnih odnosov med jugoslovenskim narodom in katoliško cerkvijo, odnosno z Vatikanom navaja dr. Janjič škofa dr. Šariča.

Te razmere se morajo temeljito izpremeniti. Jugoslovenski škofi naj najdejo primerno patriotično platformo namreč lastni državi. V stari Avstriji bi se ne bili nikdar upali nastopiti proti dunajskim vladam na tak način, kakor delajo v naši državi, ker je res svobodoumna in tolerantna do skrajnosti.

Dr. Janjič je naznanil, da se konkordat z Vatikanom sklene v najkrajšem času in da se je tudi glede glagolice dosegel nekaj zadovoljiv sporazum med obema strankama. Vatikanski krogi so naklonjeni vpletavi glagolice v fakultativni obliki. Glede šol se je dosegel sporazum na ta način, da bodo veroučitelje nastavliali škofi v sporazumu z državno oblastjo. Krška škofija se ukinje in priključijo senjski škofiji. Tudi škofje se bodo imenovali po najvišji cerkveni oblasti s predhodnim sporazumom z državno oblastjo.

Nadejamo se, da se po sklenjenem konkordatu z Vatikanom razmerje jugoslovenskega kat. episkopata do države temeljito izpremeni in da zavzame popolnoma novo stališče. To stališče bodi predvsem nepolitičnega značaja, ker so bili strankarski klerikalni interesi, ki so gnali jugoslovenske škofove v ogenj proti državi. Katoliški cerkev in njeni predstavniki naj se postavijo na lastne noge in naj odklonijo klerikalne stranke. Strankarstvo ven iz katoliške cerkve!

Nevarnost preplave italijanskih delavcev

Kratka in značilna izjava trgovskega ministra. — Nettunske pogodbe so za nas težke.

Beograd, 10. avgusta. (Izv. Ob 12.) Večina ministrov se je vrnila z Bleda v Beograd, za jutri je pričakovati še ostale, tako da bo v sredo vata seja ministrskega sveta, na kateri pridejo na dnevni red vsa med obema vladnima skupinama sporna vprašanja. Radičević niso zadovoljni z nettunskimi konvencijami. Minister vojne in mornarice general Trifunović je odpotoval na Bled.

Danes dopoldne je politično javnost, ki je drugače v stanju popolnega zatišja in miru, najbolj zanimala vest, da minister trgovine in industrije ne soglašajo z besedilom nettunskih pogodb in da zato namerava odstopiti. Včeraj je trgovinski minister dr. Krajač otvoril I. trgovsko, obrtno in poljedelsko razstavo v Baški Topoli. Po povratku iz Topole, je trgovinski minister dementiral te vesti, češ, da so netočne in brez vsake podlage. Danes je dr. Krajač ponovilo to izjavo, naglašujoč, da je svojo dimisijo čital šele v listih. Glede vesti,

da so njemu v zunanjem ministrstvu odklonili vpogled v nettunske pogodbe, izjavlja minister dr. Krajač, da so že dva dni pri njem vse njegov resort zadevajoče nettunske konvencije in jih proučava. Ministra trgovine in industrije posebno interesira tudi že preje sklenjena konvencija o Zadru, ki ureja carinski, železniški in splošni promet med Zadrom in zaledjem.

Minister dr. Krajač je izjavil glede nettunskih konvencij: »V njih je mnogo zelo težkih klavzul. To je nesporno! Posebno so težka določila, ki govore o prometni tarifi in o vseljevanju, ozir. zaposlenju italijanskih delavcev. Italijanski delavcem je skoraj onemogočeno izseljevanje v Ameriko, ker Amerika sploh ne želi tujih delavskih sil, tudi v južno Ameriko ne more priti večje številce delavcev. Sedaj se bodo nezaposleni italijanski delavci obrnili v Jugoslavijo. Ne uvidim, zakaj naj bi morala naša kraljevina prevzeti tako težko breme.

Politična situacija na Hrvatskem

Akcija samostojnih demokratov v Liki — Radičevski disidenti in Hrvatska zajednica.

Zagreb, 10. avgusta. (Izv.) Splošna politična situacija je najbolje označena s stremljenjem, da skušajo povsod voditelji HSS s pomočjo sedanega režima utrditi med hrvatskim narodom svoje pozicije in taktično zahtevajo od seljakov, da jim izreče popolno zaupanje. Hrvatski seljak je v mnogih krajih postal zelo apatičen. Samostojnim demokratom sovražno časopisje objavlja zlobne in smešne vesti, da samostojni demokrate Ličani povsod zapuščajo in da prestopajo k radikalom. Poročila so že na prvi pogled zelo naivna. Pozicije samostojnih demokratov v Liki so neizpremenjene in trdne. Narodni posl. dr. Gjorgje Branković je priredil te dni več sestankov med liškimi kmeti. Tako v soboto v Brinju in včeraj v Skalah. Povsod so kmetje odločno in odkrito odobraval politiko samostojnodemokrat-

ske stranke in izrekli voditelju Svetozarju Pribevičju zaupanje. Res je dalje, da radikali v Liki in v drugih sosednjih krajih ne morejo mirno in iskreno sprejeti iz Beograda diktiranega sporazuma z Radičem. Mnogo radikalov je prestopilo k samostojnim demokratom.

V Zagrebu je bil včeraj sestanek takozvanih radičevskih disidentov pod vodstvom Jelzabetiča. Tega sestanka so se udeležili poslanci dr. Buč, Marko Došen, Martinović, Urošić, Trojanović in drugi. Iz taktičnih in propagandističnih ozirov je bilo sklenjeno, da disidenti prično izdajati svoj list »Republikansko svoboda«, dalje so bile začrtane političnotaktične smernice, po katerih se disidenti ne združijo z zajedničarji, ostanjejo samostojna stranka, samo nastopajo lahko v gotovih vprašanjih z zajedničarji.

mož in se raztezajo preko Transjordanije in morskoga obrežja.

Pariz, 9. avgusta. Nadškof iz Gebel Haurana msgr. Cady je izjavil, mudec se v Marsilji, o vstaji Druzov, da nikakor ni mnenja, da bi gibanje Druzov pomenilo tako nevarnost, kakršn se mu pripisuje. Nadškof pravi, da Druzji niso zadostno oboroženi in da nimajo vojnih voditeljev. Glede na trditve, da bi Angleži podpirali gibanje Druzov, pravi nadškof, da to ni verjetno, ker bi tako delali proti svojim lastnim interesom.

IMENOVANJE TURŠKEGA POSLANIKA

Beograd, 10. avgusta. (Izv. Ob 12.) Jusuf Cigmet bej, direktor političnega oddelka v Angori, je imenovan za turškega poslanika na našem dvoru. S tem imenovanjem so popolnoma vzpostavljene diplomatske zveze med našo kraljevino in turško republiko.

BOLJEVIŠKA PROPAGANDA

Sofija, 10. avgusta. Pred vojaškim sodiščem traja že dva dni senzacionalen proces proti komunističnim zarotnikom. Bivši komunistični poslanec Sakarov je kot priča podal senzacionalna odkritja o boljševiški propagandi in o podporah, ki so jih bolgarski komunisti prejeli iz Moskve. Med drugim je omenil, da je bilo vodstvo komunistične stranke direktno imenovano iz Moskve in da so od tam prihajale velike vsote denarja.

PETROLEJ NEVARNOST ZA MIR

Pariz, 9. avgusta. »Petit Parisien« poroča iz Londona, da je imel na zborovanju liberalne stranke Arthur Saites, vodja gosudarstva sekcije Društva narodov, govor, v katerem je poudarjal, da je sedaj najnevarnejša beseda »petrolej« in boj, ki se razvname za posest petrolejskih žarišč, bo pomenil nevarnost za mir.

BOJI V MAROKU.

Fez, 9. avgusta. Francozi so brez boja zasedli pozicije pri Amerzi. Sovražnik je pozicije izpraznil, na kar so jih Francozi zasedli.

Pariz, 9. avgusta. »Journal« javlja iz Madrida: Rifovci so pri Melilji prišli z ofenzivo Boji so ogorčeni.

Manifestacije trga Domžale

Novi trg ves v zelenju in zastavah. — Slovesna proglasitev Domžal za trg. — Velika udeležba ljubljanskih izletnikov in okoličanskih občin.

Domžale, 9. avgusta.

Lokalni zgodovinar in vestni kronist lahko danes zapiše v zgodovinski dnevnik: Dne 9. avgusta, na krasno, vročo poletno nedeljo, ko je življenje dajoče sonce obsevalo veličastno velikane Kamniških planin, ko je sonce blagodejno ogrevalo prostrano, pšenicoorodno Mengiško polje, so impulzivni Domžalčani, združeni v skupnem delu za gospodarski in kulturni napredek, proslavili na svečan način proglasitev visokega kraljevega ukaza, s katerim so postale Domžale trg.

V soboto bakljada! Živahnost in vrvež domžalčinov! Vse je pričakovalo trenotno, ko so dajale Domžale kot vas slovo. Bakljada in iluminacija sta bili prav izborni aranžirani. Vse je tekmovalo v okrašenju cest, hiš in vrtov. Splošni aranžman svečanosti je bil izborn in vsa slovesnost se je vršila točno po programu. Mnogobrojni mladi z narodnimi in državnimi zastavami krase glavne ceste od Stoba tja do severnega konca. Nekateri hiše so bile v soboto bajno okrašene in razsvetljene, zlasti je vsem imponiral »Sokolski dom«, ki so ga okrasili z lampijončki mali naraščajniki.

Kakor rečeno, je vse tekmovalo in sodelovalo pri prireditvi. Objektivno je treba priznati, da so Nemci, sotržani, ki so se pred priložnostjo 70 leti priselili iz daljnih tirolskih goratih krajev, lojalno sodelovali in da so vsi pametni domžalci obenem priznavali tudi njih iniciativno, da se je slavninarska obrt povzdignila v pravo cvetočo slavninarsko industrijo. To je treba omeniti, ker se slovesnostni govornik ni spominjal te okolnosti, kar so vsi takoj opazili in oboje.

Nedelja! Avgustova vročina. Ob jutranjih urah, ko je sonce zazlutilo Kamniške vrhove in poljubilo lepo polje, so bile Domžale po konci. Domžalska dobro izveščana godba je po glavnih cestah priredila budnico. Od prvih jutranjih ur dalje je postajalo od trenutka do trenutka razpoložanje svečanosti in razvilo se je pravcato vrvežje, kakor na mravljišču.

Ko je prvi jutranji vlak ob 8.30 pripeljal goste iz Ljubljane in drugih krajev, so se domača domžalska društva zbrala z dvema godbama iz Domžal in Mengša v veličasten sprevid, ki je bil še posebno markanten po dveh skupinah, po slavninarskih in slavninkarjih, ki so na velikem vozu izdelovali slavninke in kazali posamezne faze tega izdelovanja. Druga skupina, skupina branjevčev, je bila zelo pestra in prav posrečena v vsem humorju in narodnem žanru. Naravno, da so vzbujale narodne noše posebno pozornost. Sprevid, kateremu na čelu so jezdili zastaven fant v narodni noši in po en Sokol in en Orel, za prvo godbo se je vrstila šolska mladina, za njo Gasilno društvo pod načelstvom Frana Januša, izobraževalna in druga kulturna društva. V strnjelih vrstah, strumno je nato korakal domžalski agilni Sokol, narodne noše in Orel. Razporedile so se razne gospodarske in obrtne organizacije. V sprevidu je posebno zanimal navzoč mali dečko na konju z velikanskim slavninkom. Veličastni sprevid, katerega se je udeležilo nad 2000 oseb, so zaključili okoličanski župani in občinski odbor z zaslužnim in vztrajnim županom g. Antonom Skokom na čelu. Sprevid je vzel najprej smeri po državni cesti proti na mišnem gričku stoječi župni cerkvi. Tu je bila slovesna maša v kapelici, župnik Fr. Bernik je imel kratek cerkveni govor, v katerem je zlasti povdarjal ljubezn do rodne grude. Ves čas so topiči streljali.

Od zunanjih odličnikov so svečanosti prisostvovali vlad. svet. dr. Mencinger kot zastopnik velikega župana, srežki glavar dr. Fran Ogrin iz Kamnika, predsednik ljubljanskega gremija trgovcev Fran Stupica, predsednik Zveze obrtnih za drug E. Franchetti, župan mesta Kamnika dr. Karba, okoličanski župani in drugi.

Po končanem cerkvenem opravilu se je srezvod pomikal od cerkve proti Stobi, potem po Spodnjih Domžalah, študi in Zgoranjih Domžalah. Končno se je sprevid ustavil pred spomenikom kralja Aleksandra, ki stoji na vogalu vrta za Sokolstvo zaslužnega lesnega trgovca Andreja Slogarja, ki je znan povsod kot eden najvztrajnejših in najmarljivejših delavcev za splošni procvit Domžal, poleg župana Antona Skoka. Kip, ki je pravo umetniško delo, je bil ves z zelenjem okrašen ter ovit z državno zastavo. Kip je 8. junija lanskega leta postavil g. Andrej Slogar. Tu je bil prirejen mal oder, od koder se je med iskrenim vzdikanjem na svečan način izvršila proglasitev Domžal za trg.

Županov pozdrav. Ko so se pred kipom razvrstili dolge vrste sprevida, domačini in okoličani, prisotnih je bilo nad 5000 oseb, je pozdravil v jedrnatem in kratkem govoru navzoče domžalski župan Anton Slogar. Kratek je omenil:

Cenjeni navzoči! Kot župan občine Domžal imam čast Vas pozdraviti v tem zgodovinskem trenotku. Pozdravljam zastopnika velikega župana vlad. svet. dr. Mencingerja, sreskega glavarja dr. Ogrina in druge zastopnike kraljevih oblasti. Najiskrenjeje pozdravljam vse okoličanske župane, župana mesta Kamnika dr. Karba, podžupana iz Tržica in podpredsednika županske zveze. Najiskrenjeje se zahvaljujem danes vsem onim faktorjem, ki so pripomogli k tej slovesnosti in ki so sodelovali za procvit naših Domžal. (Toplo odobravanje!)

Proglasitev trga.

Nato je župan podal besedo sreskemu glavarju dr. Franu Ogrinu, ki je na svečan način prečital visoki kraljevi ukaz o povzdigi Domžal v trg. Glavarja dr. Ogrina so navzoči takoj iskreno pozdravili in se vzdikali: »Živel kralj!«

Pozdravni govor sreskega glavarja dr. Ogrina.

Sirom naše prostrane države in daleč preko državnih mej je znano im. Domžale. Domžalska industrija razne vrste, zlasti pa slavninarsko, je v zadnjih desetletjih močno vzevetoela in ob tem so se razvijale i tu, kajenje kulturne naprave. Sprito znanj, pridnosti, vztrajnosti in podjetnosti Domžalčanov je pričakovati še nadaljnega gospodarskega in kulturnega razmaha. (Dalje na 2. strani)

Borzna poročila.

Ljubljanska borza.

LESNI TRG

Hrastove vozovne deščice I in II, 43 mm — 2,65 m, 53 mm — 2,85, fco. meja, (2/3—43 mm — 1/3—53 mm): denar 1300; testoni monte, fco meja: blago 565; drva bukova, do 10 % okroglice, 1 m dolžine, fco nakladna postaja, 10 vagonov; denar 18,40; blago 18,40, zaključek 18,40.

ZITNI TRG

Pšenica bačka, par. Ljubljana: blago 320; oves bosanski, par. Ljubljana: blago 210; laneno seme, fco Ljubljana: denar 500.

EFEKTI

2 1/2 % drž. renta za vojno škodo: blago 279, 7 % inv. pos. iz l. 1921: denar 75, blago 80; Celjska posojilnica d. d.: denar 201; blago 205; Ljubljanska kreditna banka: denar 230; Merkantilna banka: denar 101, blago 104; Prva hr. štedionica: denar 808, blago 815; Slavonska banka: denar 65, blago 67; Kreditni zavod: denar 175, blago 185; Strojne tovarne in livarne: denar 95, blago 128; Trboveljska premogkopna družba: denar 335, blago 348; Združene papirnice: denar 100, blago 108; Stavbena družba d. d. v Ljubljani: denar 165, blago 180; 4 1/2 % zast. 1. kr. dež. banke: denar 25; 4 1/2 % kom. zad. dež. banke: denar 25.

Zagrebska borza.

Dne 9. avgusta. Sprejeto ob 13.

Devize: Curih 10.825—10.905, Praga 164.65—166.65, Pariz 256.70—261.65, Nem. york 55.53—56.13, London 269.64—271.64, Trst 199.13—201.53, Berlin 13.19—13.29, Dunaj 0.0731—0.0739.

Valute: dolar 54.70—55.30, Mra 199.80—202.20, češka krona 162 tri osminke—164 tri osminke.

Efekti: 7 odstot. invest. posol. 1921 78, 2 % inv. pos. iz l. 1921: denar 75, blago 80; 277—278, Ljubljanska kreditna 225, Centralna banka 10.50—11, Hrv. eskomptna banka 112—113, Kreditna banka, Zgb. 108—112, Hipotekarna banka 63—63.50, Jugobanka 97—98, Praštedionica 840—850, Slavonska banka 65—66, Eksploatacija 54—55, Drava d. d. Osijek 130, Sečerana, Osijek 490, Ista d. d. 58, Nihag 42, Gutman 350—75, Slavek 140—145, Slavonija 45—46, Trboveljska 340, Union, paromlin 360—400, Vevče 105.

Inozemske borze.

Curih. 9. avgusta. Predborza: Beograd 9.20—9.30, Pariz 24.05—24.15, London 25.01—25.02, Newyork 514.70—515.20, Milan 18.45—18.55, Praga 15.20—15.30, Dunaj 0.007225—0.007265.

Trst. 9. avgusta. Predborza: Beograd 49.43—135.40, Newyork 27.80—27.85.

Temu odličnemu delovanju, zlasti na gospodarskem polju, je izkazal priznanje tudi država in Nj. Vel. kralj Aleksander je povzdignil Domžale v trg. Ta dekret se glasi:

Njegovo Veličanstvo kralj Aleksander I. po milosti božji in volji narodni kralj Srbov, Hrvatov in Slovencev, je na predlog ministra notranjih del blagovolil s svojim previsokim ukazom od 31. marca 1925 reči:

da se vas Domžale v kamniškem srezn ljubljanske oblasti proklamuje za trg. Teritorij trga Domžale obsega teritorij dosedanjih vasi Zgornje Domžale, Spodnje Domžale, Stob in Studa.

Takša iz l. Br. 54 zakona o takšah v znesku 10.000 dinarjev je plačana in po členu 71 pravilnika za izvrševanje zakona o takšah prilipljena na rešenju.

St. br. 293/25.

V Beogradu, 9. aprila 1925.

S tem so slovesno proglašene vasi: Zgor. in Spodnje Domžale, Stob in Studa, za en kralj, za trg. Naj sledi v doglednem času trgu i mestu. Živio Domžale!

Domžale pa naj se ne razvija samo gospodarsko, marveč iz njih naj izžareva tudi ogenj tople domovinske ljubezni in močne državljanske zavesti, ogenj ki bo ogreval okoličane daleč na okrog! Vse bogastvo naše zemlje, vse obsejni državni teritorij in številno prebivalstvo na njem je mrtva masa, ki ne more donosati dovolj koristi za skupni državni cilj, ako ne bo preveval vseh državljanov od triglaviških višin do vardarskih voda, od dravskega veletoka pa do Nisave in Timoka en duh vzajemnosti, en duh bratstva in zaupljivosti.

Niso še docela povoljne naše prilike, toda v našem prirodnem bogastvu in skupnem sodelovanju vseh plemen in stanov, nam je zagotovljena lepa in lepša bodočnost. Že danes pa se moramo zavedati, da je nas Slovence ujediničenje s Srbi in Hrvati v eno močno državo rešilo narodne in gospodarske smrti. Prav mi, bivajoči na skrajnem severu in zapadu smo poklicani in zainteresirani, da očuvamo državne meje. V ta namen in v svojo korist pa moramo ravno z neomajno ljubeznijo do države in dinastije postaviti še silnejše pregrado, kakor so naše, nebotične planine. Naj ne bo več predsodkov med nami in ostalimi državljani. Padli so državni mejniki ob Kolpi in Drini, padajo naj tudi razlike med nami in južnimi brati, v kolikor še obstojajo glede miselnosti in razpoloženja napram novi skupni domovini.

Naj se stope vsa srca državljanov v eno medsebojno in domovinsko ljubezni prekipelajoče srce, naj se zlijejo vse duše Jugoslovenov v eno ponosno jugoslovensko dušo! Živela domovina!

Vlad. svet. dr. Mencinger je posredoval novi trg v imenu velikega župana, ki je bil po nujnih službenih poslih zadržan, da bi osebno prisostvoval temu važnemu aktu. V imenu velikega župana želimo novo trgu procvit in gospodarski razvoj v interesu trga, celokupne Slovenije in države. Trg Domžale živel, rasti in procvitati!

Govor sreskega glavarja so zbrani večkrat akklamirali.

Za dr. Franom Ogrinom je imel slavnostni govor prof. dr. Valentin Rožič. Slavnostni govornik je med drugim izjavil:

Dne 31. marca 1925. je kralj podpisal ukaz, s katerim se vas Domžale proglašala za trg. S tem skromnim uradnim aktom je padel stari zastor in danes imamo pred seboj novo zagrinjalo, še nejasno in tajno zagrinjalo nove trške občine Domžale. Novi tržani najbolj proslave ta zgodovinski dan in resno, trezno pripravo za bodoče čelo.

Govornik je nato v kratkih potezah omenjal zgodovino novega trga, razvoj slavnostne občine, ki je prinesla trgu svetovni sloves. Spominjal se je čimteljev, ki so po velikih ovirah ustvarili današnji gospodarski položaj Domžal. Glede zgodovine Domžal omenja starost naselbin, na tem kraju omenja neki kamen, ki nosi letnico 1532. Nato je navajal razne zasluge, ki so jih domačinov, duhovščine, učiteljska in drugih slojev. Omenil je med drugimi bivšega genta Frana Cerarja, ki je bil posebno naklonjen obrtnonadaljevalnemu šolstvu in sedanega župana Antona Skoka, ki si je s svojo uvidenostjo in vztrajnostjo pridobil največje zasluge za trg. Omenil je učitelja Frana Pfeifferja, ki je tudi učiteljaval in vzgojeval domžal-

sko mladino nad 40 let ter je bil oče ustanovitelj sedanje okoli 40 članov broječe domžalske godbe. Kratko se je spominjal tudi v Trstu pozneje delujočega in umrlega narodnega delavca in učitelja Vinke Engelmanna, ki je tudi kratko dobo učiteljaval v Domžalah. Vsem čast in slava!

Glede slavnostne občine je navedel, da jo je v Domžale zanesel pred več kot sto leti neki Ihanec. Povdarja tudi položaj delavstva, ki je s svojim delom in znanjem ustvarilo industrijsko pozicijo novega trga. Končno je v glavnih črtah zasnoval bodoči komunalno gospodarski kulturni in socialni program trga Domžal.

Predsednik ljubljanske trgovske gremija Fran Stupica je želel v imenu vsega ljubljanskega trgovanja Domžalam največji napredek in procvit, isto želi tudi kot rojak, ker je bil v Domžalah rojen. Kamniški župan dr. Karba je v temperamentnih in jasnih besedah očrtal kulturno delo, ki čaka novi trg, čestitajoč trgu v imenu Kamničanov. Proglasitev trga so dalje pozdravili F. Strgar iz Kamnika, posl. Strcin, tržiški podžupan in menegijski župan Lipan, nakar je proglasitveno svečanost zaključil župan Anton Skok.

Godba je nato zasvirla državno himno. Navzoči so splošno prežeti ljubezni do rodni tal navdušeno akklamirali kralju in državi. Spreved je za tem odkorakal pred županovo stanovanje, pred »Novo pošto«, ki je bila vsa v zelenu, cvetju in zastavah. Tu je župan Anton Skok prečital doše po zdravne brojavke. Med drugimi so Domžalam čestitali:

trg Vransko, županstvo Bled, občina Maribor, občina Split, za Ljubljano dr. Dinko Puc, za Slovensko planinsko društvo predsednik dr. Fran Tominešek, polkovnik Trnković kot komandant žandarmerije v Sloveniji, trg Litija, občina Ježica, mesto Kranj po županu Cirilu Piranu in Kočevje po županu dr. Ivanu Sajovicu.

Narodni poslanec in minister n. r. dr. Gregor Zerjav, ki si je pridobil velike zasluge, da so Domžale postale trg, kar vsi Domžalčani s hvalečnostjo priznavajo, je tudi brzojavno čestital trgu, naglašujoč: Veseli me, da sem mogel pripomoči vašemu lepemu kraju do napredovanja, še bolj pa me veseli, da vam zaslužen priznanje daje pobudo za nadaljnje delo. Pozdravljam trg Domžale!

Spreved je končno še pozdravil v imenu domačinov lesni trgovec Josip Jezernik, stara korenina, želel napredek tako trgovini, industriji in poljedelstvu. Vzkliknil je krepko: »Živel trg!«

S tem je bil dopoldanski program končan.

Popoldanske prireditve.

Že dopoldne so se zbrale velike množice naroda ki svečano proglasitvi trga. Popoldne pa so Domžale postale pravo in živahno mariborsko. Domžale so se spremenile v veletok ljudskih množic. Državna kraljeva cesta je kazala sliko veleumestne promenade. Brhke domačinke in elegantne neštanke so živahno promenirale, domačini in okoličani so se zbirali z mnogimi popoldanskimi izletniki.

Okoli dveh popoldne so se nenadoma po državni cesti od Ljubljane pojavili kolesarji ljubljanske kolesarske družbe »Sava« pod vodstvom žilavca G. Batje. Bilo je 120 kolesarjev in kolesaric. Vsi so kolesarili drug za drugim, kar je bilo prav pestro in učinkovito. Pred »Novo pošto« je kolesarje sprejela domžalska godba in kratko jih je pozdravil župan Anton Skok.

Ljubljanski vlak pa je Domžalčane preemetil. Tako dolga železna kade se ni bilo z lepa v Domžalah. Okoli 40 vagonov je bilo napolnjenih ljubljanskih gostov iz vseh slojev, trgovcev, obrtnikov in delavcev. Popoldne centjo, da je udeležba znašala nad 10.000 oseb.

Veselični prostor. Trgovec Jos. Senica je dal na razpolago svoj obsejni vrt. V dekoracijskem oziru izborni! Prav originalni paviljon, vsi lepo in okusno okrašen. Bila je lepa in neprisiljena zabava, ki je potekla popolnoma mirno, dostojno in brez vsakega incidenta. Popoldanske prireditve sta se med drugimi udeležila tudi člana ljubljanskega gerentskega sveta gg. Josip Turk in Anton Likozar.

Splošno je treba omeniti, da napravijo Domžale po svojih mišnih in izredno snaž-

nih hišah, vilah in malih domov nepričakovano ugoden vtis. Prebivalstvo je simpatično in kar je glavno, domači fantje so zelo vpludni in postrežljivi napram tujcu. — Značilno je tudi, da domačini zelo bratski in ljubeznivo živijo z našimi Primorci, ki so s svojo žilavostjo in odločnostjo tudi mnogo prispevali v razvoju lesne trgovine in industrije.

Bilo je res lepo...

Sport

Slavnostna otvoritev Krekove kočice na Ratitovcu

»Ko bomo narod iz granita vztraj nam zarja zmagovita z goré, z goré!«

Pokojni dr. Janez Ev. Krek je bil prijatelj prirode. Vsako leto je preživel po več tednov v romantični planinski naselbini Prto vč (1014 m) pod vrhom nad 1600 m visokega Ratitovca, ki ga je vsako leto po večkrat obiskal. Pokojni dr. Krek je tudi dal vzpodbudo, da se je pred 18 leti ustanovila Selška podružnica SPD. Da ovekoveč spomin na svojega ustanovitelja, je Selška podružnica z velikim naporom in nepričakovanimi žrtvami zgradila vrh Ratitovca lepo planinsko kočico, ki nosi ime »Krekova kočica«. Včeraj dne 9. t. m. se je izvršila slovesna otvoritev.

Najmanj 500 oseb je prišlo iz vseh krajev Slovenije, mnogo je bilo kmečkega prebivalstva iz vse Selške doline in Bohinjskega kota. Nobena naša planinska kočica pa nima toliko ravnega travnišča, kakor ga je okrog nove kočice na Ratitovcu. To so nepregledni planinski pašniki, posejani z redko planinsko floro: očnice, murke, bobovci, ravš, planike itd. Ratitovec ima dva značilna vrha. Levi, ki je visok 1669 m, se imenuje Gladki vrh, desni (1600 m) pa Kosmati vrh. Med obema kopicama je sedlo Razor, ki vodi na planino Pečano, od tam pa je pot v Bohinjsko Bistrico. Krekova kočica je tik pod Gladkim vrhom. Zgrajba je pravilna lik planinske vile. Spodaj je prostorna jedilnica s kuhinjo, zgoraj pa sta dve prostorni spalnici. Za sedaj je 14 postelj, a napravilo kmalu še skupno ležišče.

Hb 11. uri dopoldne je bila maša na prostem pred kočico, nato pa je župnik iz Selc. P. Pfeifer kot predsednik Selške podružnice otvoril kočico z lepim nagovorom. Pozdravil je po imenu vse odlične goste, kakor g. dvornega svetnika dr. Marna, g. vlad. sv. dr. Andrejko, predsednika Osrednjega društva g. dr. Tominaška, ravnatelja mariborske realke g. Jakoba Zupančiča, g. dr. Tičarja itd. V nadaljnjem govoru se je spominjal pokojnega dr. Kreka, moža velikega uma in velikega srca. Prof. g. Dolenc je v svojem navdušenem govoru izjavil, da vsaka nova planinska kočica poglubi našo ljubezen do lepe naše domovine, do dobrega našega ljudstva in do naših gor.

Otvoritev Krekove kočice je pravi domači praznik za vso Selško dolino. V nadaljnjih izjavah je govornik proslavil spomin dveh velumov: dr. Kreka in dr. Tavčarja. Kakor je obisk sosednjega Blegaša silno povzdignil čar dr. Tavčarjevega Cvetja v jeseni (klici: Slava dr. Tavčarju!), isti čar je razlil pok. dr. Krek nad Ratitovec (ponovi vzkliki). Govornik je izrek hvalo in priznanje vsem, ki so pripomogli k tej znameniti stvari, posebno pa za vladnemu svetniku, ki je z veliko poštvalnostjo vodil vso propagando, markiral pota itd. G. dr. Andrejka je podal kratko zgodovino nove kočice ter pozdravil navzočo sestro pok. dr. Kreka gđ. Cilko. G. dr. Marn je govoril kot predsednik zveze za tujski promet, g. dr. Tominešek v imenu centrale SPD, g. ravnatelj Zupančič je izročil pozdrave planincev iz zelene Štajerske, g. Pet. Brelih je govoril kot bivši član cerkijanske podružnice, ki je postavila od tu lepo vidno kočico na Poreznu, v kateri pa sedaj gospodarijo Italijani. G. dr. Tičar se je spominjal na istotako žalostno usodo Doma na Vršiču, ki se je zgradil pod njegovim vodstvom.

Po oficijelni stavnosti se je razvila živahna planinska zabava po celi zeleni planoti.

Brezdvomno bo v bodoče imel do sedaj turistom še malo znan Ratitovec vsako nedeljo več obiskovalcev, saj je dohod kakaj udoben, a razgled izredno hvaležen.

Glavna skupščina LNP

Včeraj se je vršila v restavraciji »Zvezda« glavna skupščina LNP za leto 1925. Skupščini so prisostvovali delegati skoro vseh podsaveznih klubov, tako da je bila udeležba prav zadovoljiva.

Podsavetni I. tajnik g. Kuret je podal tajniško poročilo, v katerem opisuje lanskolno delovanje podsaveza. Sledilo je blagajniško poročilo. Revizijski odbor je predlagal odstopajočemu odboru absolutorij.

Izvolil se je nato sledeči upravni odbor: predsednik major Jaklič, podpredsednik prof. Sila, I. tajnik Kuret, II. tajnik Bostjančič, blagajnik Buljevič, odborniki Planinšek, Barl, Bedjanič, Zajc, Betetto, Lukežič, Cimperman, Kepec. Revizijski odbor: inž. Debeljak, Gregorič.

Skupščina je pri slučajnostih razpravljala o načinu prvenstvenega tekmovalstva sklenila, da ostane pri dosedanjem: prvi razred za celo Slovenijo, drugi razred po okrožjih. Prošnji kaznovanega igrača Ermana se je ugodilo in se ista s priporočilom odpošlje glavni skupščini JNS, Zagreb.

Glavna skupščina je potekla mirno in stvarno. Klubi so opustili vsakoletno kritiziranje. Glavno pažnjo se je posvetilo novemu upravnemu odboru, ki naj garantira dobro in pošteno upravo LNP. Upajmo, da novi pregrupirani odbor izpolni to nalogo.

Zvezdne kolesarske dirke

REKORDNI ČASI NA PROGI LJUBLJANA - CELJE. — NAVDUŠEN SPREJEM SLOV. IN HRV. KOLESARJEV V CELJU. — GOVOR STAROSTE GORJANCA.

Včeraj se je vršila tradicionalna Zvezdna kolesarska dirka, ki je vodila iz Ljubljane, Maribora in Zagreba v Celje. Dirke se je udeležilo nad sto dirkačev iz 12 klubov. Zmagovalci je občinstvo navdušeno pozdravljalo. Opoldne se je vršila po mestu povorka kolesarjev. Sprejeli je vihrala zastava mariborskega kluba »Perun«. Za njo je korakala domžalska godba, potem savezni in podsavetni funkcionarji in kolesarji. Pri skupnem obedu so se vrstile zdravice saveznega predsednika Weillera iz Zagreba, staroste slovenskih kolesarjev, ki je s svojimi fulminantnimi govori vzpodbujal zlasti mlajše kolesarje. Tudi sicer je g. Gorjanc bil zelo prireditelje. Ob strani mu je stal podsavetni odbornik gosp. Brunt. Na 73 km dolgi progi Ljubljana - Celje so prišli:

Za ASK »Primorje«: 1.) Hvala Gorazd 2, 13, 21 $\frac{1}{2}$; 2.) Glavič Hinko 2, 13, 21 $\frac{1}{2}$; 3.) Kosmatin Ivan 2, 13, 56 $\frac{1}{2}$.

Za kolesarje »Ilirijo«: 1.) Solar Josip 2, 14, 40 $\frac{3}{4}$; 2.) Jontes 2, 22, 40; 3.) Prah Viljem 2, 25, 19.

Za »Savo«: 1.) Zanoškar Srečo 2, 18, 19 $\frac{1}{2}$; 2.) Slamič Herman 2, 31, 39 $\frac{1}{2}$; 3.) Cjuha 2, 36, 58.

Za »Dis« Domžale (Domžale - Celje 60 km): 1.) Fils 1, 58, 7; 2.) Pirnat 2, 06, 57; 3.) Peterka 2, 09, 42.

Končna klasifikacija ljubljanskih dirkačev: Hvala (32,932 km na uro!), Glavič, Kosmatin, Solar, Zanoškar.

V Mariboru so startali mariborski in ptujski klubi. Na cilj so dospeli za »Perun« Maribor: 1.) Gustinčič 2, 07, 31; 2.) Sivc 2, 16, 25 $\frac{1}{2}$.

Za »Zvonček« Ptuj: 1.) Antončič 2, 32, 36; 2.) Kovarčič 2, 32, 41.

Končna klasifikacija: Gustinčič, Sivc. Iz Zagreba 100 km so dirkali zagrebški in karlovaški klubi. Prišli so za »Orao« Zagreb: 1.) Kranj Ivan 3, 31, 25; 2.) Zorman 3, 54, 48 $\frac{1}{2}$.

Za »Moto klub« Zagreb: 1.) Banek 3, 29, 26.

Za »Soko« Zagreb: 1.) Osrečki 3, 42, 39 $\frac{1}{2}$; 2.) Šostarič 3, 52, 12 $\frac{1}{2}$.

Za »Zeljezničarje« Zagreb: 1.) Cerički 3, 48, 10 $\frac{3}{4}$.

Za »Zvezdo« Karlovac: 1.) Sončič 3, 43, 15 $\frac{1}{2}$.

Končna klasifikacija: Banek, Kranj Osrečki.

Zmagovalci poedinih klubov so prejeli lavorjeve vence.

— Tenis turnir na Bledu. Včeraj v nedeljo se je vršil na novo zgrajenem prostoru pri Zdraviliškem domu tenis turnir, kateremu sta prisostvovala tudi Nj. Vel. kralj Aleksander in Nj. Vel. kraljica Marija. V turnirju, o katerem se poročamo, so zmagali zagrebčani. Na Bledu je bilo včeraj sploh živahno. Izletniški vlak je pripeljal s seboj nebroj ljubljancov kakor tudi tujcev. Grajsko kopališče je bilo dopoldne skoraj prenapolnjeno, lep obisk pa so znamenovale tudi druga kopališča. Na Bledu je zelo mnogo gostov, predvsem Zagrebčanov, Čehov, Beogradčanov, nekaj Francozov in dr. Življenje je prav animirano. Včeraj sta bili na Bledu dve proslavi, gasilska in otvoritev razglednega stolpa. Na gradu so dopoldne v znak zadnje proslave ves dan pokali topoli. Sezona je doslej včeraj na Bledu vsok višek.

— Nogometne tekme. V soboto: Beograd: Slovan (Dunaj): BSK 4:2 (2:0). Carigrad: Slavija (Praga): FC Galata Serail 4:0. — V nedeljo: Zagreb: Zagrebški team: Gradjanski 5:2 (4:1). Pri tekmi so nastali burni prizori. Igralci so se pretepali med seboj in je morala celo intervenirati policija. Beograd: Jugoslavija: Slovan (Dunaj) 3:3 (1:2). Dunaj: Amateuri: Cricketer 3:1.

Julijska krajina

— V Sežani so preteklo nedeljo odkrili spominsko ploščo glede na obisk kraljeve dvojice dne 23. maja 1922. Plošča ima italijanski in slovenski napis. Gospod Ludovik Mohorčič je imel v slovenskem jeziku govor, v katerem je imenom sežanskega ljudstva spričo odkrite plošče izrazil čustva ljubezni, prepričan, da bosta kralj in njegova preljuba soproga vedno naklanjala našemu ljudstvu svojo dobrohotnost.

— Rudniški vpokojenci v Idriji so dobili za mesec julij samo po par ltr, na drug denar morajo čakati, da dobijo knjižice iz Trsta! Naj se že vendar uredi pokojnina ubogim revežem!

— Ponesrečili so se pri napenjanju žice čez Sočo pri Solkanu 39letni delovodja Peter Canada in domačin Anton Jug. Slednji je znal plavati in se je rešil, dočim je Canada vtonil. Trupla še niso našli.

— Aretacija župana na Vrhopolju. Iz Vipave poročajo, da so orožniki prišli župana Ivana Lavrenčiča, ker se je baje vmešaval v aretacijo svojega brata s strani orožnikov. Na Vrhopolju je bil nek pretek in županov brat Josip je menda ramil nekoga mladeniča. Tržaški »Piccolo« pripoveduje, da je župan Lavrenčič hudo žali orožnike, da je v orožniški pisarni vrzel etnik in obraz brigadirja in da je pretepel in obrazil orožnike, predno so ga zvezali. Župan je ranjen na desnem očesu in na nogah. Pripeljali so ga v zapore v Ajdovščini. »Piccolo« pripovedovanje je gotovo pretrano, če ne izmišljeno, službi pa gonji proti slovenskim županom!

— Izobraževalni teden, ki ga je hotela prirediti Zveza slovenskih učiteljskih društev v Italiji v tekočem mesecu pri Sv. Luciji, je prepevovan. Na dnevnem redu so bila strokovna, kulturna, socialna vprašanja. Med predavatelji so bili tudi italijanski strokovnjaki. Goriski podprefekt di Sunti se je na pritožbo izgovarjal med drugim, da niso bili vajeni učiteljske italijanske narodnosti. Omenjal pa je še, da so bili za predavatelje poleg Italijanov naproseni tudi jugoslovenski znanstveniki. To pa je najbrže eden glavnih vzrokov, da je bil pedagoški tečaj prepovedan. Italijanski državni se ob prilikah kar cedio prijateljstva, katero naj bi vladalo med obema sosednima državama, toda doma v svojem območju kažejo dosledno veliko nasprotstvo proti Jugoslovenom v Italiji in odklanjajo stike s sosedi tudi tam, kjer gre le za strogo kulturna stremjenja. Končno pa ni dvoma, da italijanska vlada v Julijski Krajini ne zasleduje dviganja ljudske šole in širše izobrazbe učitelstva, marveč hoče šolo ponizati in ineti nevedno in neizobraženo učitelstvo, katero bi bilo po mnenju Italijanov jedno izmed najboljših sredstev za potujčevanje drugorodne dece.

V. I. Krizanovska:

V kraljestvu nesmrtnih

Roman.

— Da, jaz sem Ahasver! Videl in poznal sem Kristusa, toda on me ni prekinjal, ker je znal ta božanstveni nosilec boje dobrohte samo blagoslovljati in odpustiti. To ni bil vzrok, da se moram večno klatiti po svetu.

— Kje pa stanujete? — je vprašal Morgan in prebledel od razburjenja.

— Nikjer. Ves svet je moj. S to palico v roki in v teh sandalah napravim vsakih sto let sedemkrat pot okoli sveta in se vračam vedno tja, odkoder sem odšel. Nebo je moja streha, zemlja — postelja, rastline so mi hrana. Počivam samo vsakih deset let tri dni in tri noči pri bratih, ki poznajo skrivnost. Ničesar ne potrebujem. Bežim proč od časa, ki mi je pa vedno za petami, — je dejal starec mračno in se naslonil na mizo.

Ghoboka brazgotina se je pojavila na njegovem čelu, usta mu je izkivil izraz bridkosti.

Nekaj trenutkov so vsi molčali, nakar je starec vstal, izpil čašo vina, pokimal z glavo v slovo ter izginil v kabino, odkoder je bil prišel.

Morganu je bilo nekam tesno pri srcu. Boječ se je oziral na drugega zagonečnega moža. Če tudi je bilo njegovo lice blede in pogled črnih oči strašen, se je zdel Holandec Ralphu bolj simpatičen, nego zloglasni Ahasver. Rad bi ga bil vprašal, da-li je resnična pravljica, ki opisuje njegja in njegovo ladijo kot znanilko smrti,

Holandec pa je menda slišal njegove misli, ker je dvignil glavo, rekoč:

— Pozneje vam povem, zakaj je morje moj delokrog, valovi — moja domovina, ta ladija pa moje bivališče, kjer živim med knjigami in svojimi spomini. Pojasnim vam tudi, zakaj se prikažem vedno tistim, ki so obsojeni na smrt.

— In vi poveste s to ladijo vedno sami? — je vprašal Ralph.

— Včasih stopim na suho, da si poiščem v ljubezni naslavlje in razvedrila za to mračno, dolgočasno življenje; toda zemlja me ne prenese več nego tri dni in tri noči. Zda mi pa povejte, kako ste postali naš in da-li ste srečni, ker ste prejeli dragoceno darilo in ker vam ni treba več živeti v vsakdanjih razmerah?

— Doslje sem se seznanil samo z eno dobroto — s prerojenim zdravjem.

In Ralph mu je v kratkih besedah razložil svojo preteklost, nakar je nadaljeval:

— Umiral sem za jetiko in ko sem čutil, da se bliža konec mojega življenja, bi bil rad razvozlat zagonečko zagrobnega življenja. Moja duša je čutila skrivnosti, ki so se skrivale za nevednostjo, v kateri života človeški rod. Kot zdravnik-psihijater sem videl, kako so bolniki, ki jih nisem znal ozdraviti, notranje čudno spreminjajo. Njihovo telo je bilo zdravo, trpelo pa je v njih nekaj nevidnega in nerazumljivega. In baš te skrite sile, ta okultistični svet, ki se pojavlja v najrazličnejših oblikah in obdaja človeka od vseh strani, me je strašno zanimal. Ker me je bilo strah neznanega brezna, ka-

mor nas pahne smrt, sem hotel spoznati pot, po kateri hodi duša. Še bolj me je mikalo izvedeti, da-li preživi duša telo, toda bil sem sam s svojimi dvomi, strahom in mislimi. Kot zdravnik me je bilo sram priznati tovarišem, da iščem nevidno božansko iskro, ki se neprestano izmika človeškemu razumu. Ali je Narajana spoznal moje prizadevanje in napore, da bi mogel pomagati bližnjim? Naj bo že kakorkoli, izbral me je izmed vseh ter mi podaril dragoceno, obenem pa strašno neomejeno življenje. Sicer se mi pa samo dozdeva tako. Pravega vzroka, da je izbral Narajana baš mene, ne pa koga drugega, bolj vrednega te časti, ne poznam.

— Morebiti so vas vezale z Narajano vezi prošlosti; vezi, ki jih splete ljubezen v prejšnjih življenjih, so zelo trdne in težko jih je pretrgati, — je pripomnil Holandec. — Sicer pa, morebiti bi si radi odpočili?

Morgan je odkimal z glavo.

— Danes sem videl toliko novega, da nisem prav nič zaspan. Če niste vi sami utrujeni in če se me še niste naveličali, bi vas prosil, da še malo ostanete in pokramljate z menoj. Priznati moram, da sem zelo radoveden na resnično zgodbo o vašem življenju. Poleg tega me tudi zanima, zakaj ste me pripeljali na svojo ladijo in seznanili z Ahasverom in kam zdaj potujemo.

— Potujemo tja, kjer je sedež naše bratovščine, da priredimo svečano tradicionalno zborovanje. Tam, v tem skrivnostnem svetišču je Gralova čaša.

— Kaj? — Gral obstoja? — je vprašal Morgan z nezaupljivim nasmehom.

— Saj tudi mi živimo; zakaj bi ne moglo biti med nami čaše, o kateri pripovedujejo, da postane človek nesmrten, če jo le pogleda? Ime je brez pomena, — je odgovoril Holandec resno. — Zda pa, če vas zanima, vam povem zgodovino svojega življenja in odstranim vse, kar je v njem pravilnega.

»Leteči Holandec« pripoveduje o svojih čudovitih doživljajih.

Rojen sem bil koncem 15. stoletja kot sin neznanega morskega roparja, ki je naropal toliko, da je bil zelo bogat. Moj oče je bil rodom Holandec. Bil je surov, krvoloč in častihlepen, toda izvrsten mornar. Rastel sem na očetovi ladiji, kjer sem postal že v zgodnji mladosti morsk ropar. Star sem bil komaj dvajset let, ko so očeta ubili pri napadu na veliko špansko trgovsko ladijo. Po očetovi smrti sem prevzel poveljstvo na ladiji.

Kmalu sem zaslovel bolj kot pokojni oče. Vsi napadi so se mi posrečili. Ker sem znal izborna manevrirati in ker sem se pojavljal vedno tam, kjer so me najmanj pričakovali, je šel kmalu glas o meni in moji ladiji po vsem svetu in to je bila tudi podlaga moje bodoče slave. Ljudje so celo govorili, da sem v zvezi s hudičem. Dasi za kaj takšnega nisem bil sposoben, je bilo vendar mogoče smatrati moje mornarje za peklenske duhove, ker so bili neverjetno divji, pogumni in krvoločni.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 10. avgusta 1925.

— **Osebnost.** Minister ver Miša Trnčević je prispel na Bled in stanuje v »Park Hotelu«.

— **Izdavanje vrednostnih papirjev.** Prejetih od poštne hranilnice na Dunaju. Poštne hranilnice v Sarajevu je prejela te dni od poštne hranilnice na Dunaju vse vrednostne papirje, ki so jih imeli naši državljani pri njej shranjene in za katere so svojočasno pooblastili poštne hranilnice v Sarajevu, da jih sme sprejeti in prenesti. Interesenti se opozarjajo, da bo poštne hranilnice v Sarajevu razposlala sukcesivno vse vrednostne papirje lastnikom preko pošt njihovega bivališča, kjer se jim bodo izdajali proti povrnitvi stroškov prenosa in drugih taks, katere je zaračunala poštne hranilnica na Dunaju. Vsa vojna posojila ostanejo do nadalje odredbe lastnikov v depozitu pri poštne hranilnici v Sarajevu ali pa, dokler finančno ministrstvo v Beogradu ne reši njihovega vprašanja. V kolikor kateri lastnik izrecno želi izročitev teh vojnih posojil, mora se obrniti na poštne hranilnico v Sarajevu, katera mu jih bo izročila proti povračilu 1% provizije v nominalu, najmanj pa 10 jugoslov. kron, to je Din 250. Nezažirane predvojnne (kronske) rente so dostavljene generalni direkciji državnih dolgov v Beogradu in čim se od nje v zameno dobe naše obveznice, se bodo izdale deponentom. Vselej tega se bodo dostavljale sedaj deponentom samo gažirane predvojnne rente, razne železniške obilgacije, razne avstrijske založnice, lozi in delnice raznih društev. — **Poštne hranilnice.**

— **Iz prosvetne službe.** Imenovan je za asistenta na medicinski fakulteti zagrebške univerze sekundarni zdravnik v Ljubljani dr. Joža Gostiša. Na teološki fakulteti v Ljubljani je imenovan za rednega profesorja dr. Matija Slavčič. Vključen je šolski upravitelj v Verdenku, kočevski okraj, Rajko Mešan. Za članico Narodnega gledališča v Ljubljani s pravicami uradnika II. skupne 2. kategorije je imenovana ga. Marija Vera.

— **Osebnost.** Premeščeni so: iz Most na pošti Ljubljana I. uradnica Julija Engelma, iz Pragerskega v Maribor uradnik Martin Trautenschek, iz Novoga Sava v Ljubljano uradnik Anton Križič, iz Slovenske Bistrice v Maribor uradnik Ivan Orthalter, iz Sarajeva v Ptuj uradnica Anica Pečirer. Sklep glede imenovanja uradnika Vladimirja Kosera pri pošti v Mariboru je razveljavljen. Vpokojena je poštna uradnica v Gornji Radgoni Alojzija Klobasa.

— **Četinski posrednik** Tihomir Milošević v Mariboru je prenehal poslovati.

— **Mostovi, mostiči in brvi** bodo morali imeti vsled najnovejših odredbe ministra za javne zgradbe v bodoče povsod ogreje in biti pomoči razsvetljeni. To pa zato, ker je nekdo nekje v — Bosni (1), kdo čez most, v — vodo padel, ker ni imel most »ogreje!«! Hm! Na kmethi bodo brvi že »razsvetljevali«! če jim bo minister za zgradbe — petrolejske svetilke kupil in napojil!

— **Srednja tehniška šola za lesno industrijo v Drvaru** bo sprejela v prvi razred prihodnje šolsko leto toliko učencev, kolikor bo imela prostora. Ker je število onih, ki žele vstopiti v to šolo, veliko, se bodo izmed njih izbrali najboljši. Zato naj vsak učenec, ki želi biti sprejet, pošlje ravnatelju šole v Drvaru do 15. avgusta t. l. prošnjo, kateri naj priloži: 1.) izpričevalo o nižjem tečajnem izpitu; 2.) vsa izpričevala o šolanju po nižjem tečajnem izpitu, ako ni še letos napravil nižji tečajni izpit; 3.) krstni list; 4.) ocene iz fizike v III. razredu in iz prirotopisa (zoologije in botanike) v I. in II. razredu. Učenci, ki bodo sprejeti, morajo deponirati pri vstopu po Din 300, za hrano in stanovanje v šoli pa plačevati mesečno po Din 500 in sicer vnaprej vsak mesec do 10. dne. Učenec, ki do 10. dne ne plača, izgubi pravico do stanovanja in hrane v šoli. (Zunaj šole se težko dobi stanovanje.) Učenci morajo imeti: 1.) zadostni perila; 2.) obleko za praznik, za vsak dan in za delavnico; 3.) posteljino (slama se dobi v šoli); 4.) risalno orodje; 5.) logaritmar (Rechenschieber); 6.) do 15 šolskih zvezkov s platnicami. Vse to velja tudi za učence II. razreda. Učenci se opozarjajo, da morajo biti dobri računarji in morajo dobro razumevati fiziko in kemijo, da se ne bi zgodilo, kakor lanske šolsko leto, da je od 42 vpisanih učencev dovršilo prvi razred samo 20.

— **Četrtna vozna cena za dijake**, ki so člani Ferijalnega Saveza. Gospod minister za promet je z odlokom M. št. 21.199 z dne 5. avgusta t. l. odredil, da morejo učenci dijaki-člani ferijalnega saveza četrtno vožno ceno za svoja potovanja po železnici odsele le na podlagi nakaznic, ki jih smejo izstavljati oblastne direkcije na prošnje, ki so predložene potniku šolskega vodstva onega zavoda, čijih dijakov so ti člani. Na osnovi ferijalnih legitimacij brez nakaznic od direkcije se pri blaginjah ne more več kupiti četrtnskih kart.

— **Gimnazijski in realni maturanti** iz 1. 90. se uljudno vabijo na praznovanje 25 letnice mature za dan 2., oziroma 3. septembra. — Prijave sprejema in informacije daje dr. Fran Černe, direktor Mestne hranilnice v Ljubljani.

— **Železobetonski most na Fužinah**, ki so ga pričeli graditi lanske pomlad, bo do zime dograjen. Sedaj zabilajo na obeh bregovih Ljubljanske pite za oporni zid. Most bo obokan. Zgradba se je bila zaradi spora med prizadelemi občani in vevsko papirnico za nekaj časa prekinila.

— **Udeležniki sestanka** in obnega zbornice slovenskih vojakov na Brezjah 30. t. m. imajo dovoljeno polovično vožnjo. Treba dobro shraniti vozne listke; za povratek velja isti listek in pa izkaznica, ki se dobi na Brezjah. Udeleženci dobe tam tudi pravila Zveze in slike spominske plošče.

— **Himen.** V nedeljo dne 9. avgusta t. l. se je poročil gospod Anton Verbič, kr. dvorni dobavitelj in trgovec z delikatesami v Ljubljani z gospico Anico Weinbergerjevo iz znane narodne rodbine v Zagorju ob Savi. — **Novoporočencema** obilo sreče! 1504/L

— **Pokrajinski zlet jugoslovenske Gasilske zveze v Dravogradu** dne 15. avgusta 1925. Spored: Popoldan: Sprejem gostov in društev pri vlakih na kolodvoru. Ob 11. uri skupen pohod v Dravograd na trg, kjer se vrši pozdrav. Po pozdravu pontifikalna maša na trgu, po maši izročitev diplom častnim članom društva, nato mimohod pred oblastmi, društvenimi dostojanstveniki in častnimi člani, odhod na veselilni prostor in od tam razhod k obedu v hotele in gostilne. — **Popoldne:** Ob 2. uri začetek velike vrtno veselice na veselilnem prostoru, kjer bodo nudili gostom zabavo številni šotori, planiška kočja, srečolov, ples itd. Vstopnina za gasilce v kroju 2 Din, za ostale 5 Din. — **Vožnja:** Vožnja za zlet je polovična na vseh državnih železnicah, in sicer na ta način, da si kupi vsak gost na vstopni postaji cel vozni listek, kateri potem velja tudi za nazaj in se ga pri izstopu v Dravogradu ne sme oddati. — **Legitimacije:** Legitimacije za polovično vožnjo se dobe pri gasilskih društvih, katerim so bile te dni odposlane. Oni, ki bi legitimacij ne prejeli, dobijo iste na dan zleta v zletni pisarni na veselilnem prostoru. Vsi udeleženci se opozarjajo, da morajo udeležbo na zletu pustiti potrditi v zletni pisarni, ki bo v to svrhu poslovala na veselilnem prostoru, v nasprotnem slučaju polovična vožnja ne velja. — **Vozni red:** Iz Ljubljane vozi ob 2. uri 15 minut zvečer preko Maribora ter dobe v Dravograd ob 7. uri 34 min. Iz Celja vozi ob 4. uri 8 minut jutraj ter prispe v Dravograd ob 9. uri 20 minut. — **Vozni red nazaj:** Poseben vlak vozi iz Dravograda ob 21. uri 25 min., ter pride v Celje ob 24. uri 31. min. in ima od tam zvezo z vlakom proti Ljubljani. Zidanem mostu in proti Mariboru. Iz Dravograda proti Mariboru voza zvečer ob 7. uri. — **Prijave:** Prijavne pole so bile poslane vsem društvom, vendar pa se od večine društev odgovori pogošajo, kar nam otežkočuje likvidacijo prepravljen, prosimo, da so nam vrnejo prijave, tudi ako se društva zleta ne udeležijo. 1507/n

— **Javna licitacija.** Gradbena direkcija razpisuje na dan 16. septembra 1925 javno ofertalno licitacijo za oddajo zgradbe lesnega mostu čez Savo pri Bohinjski Bistrici v tiru dež. ceste I. vrste Bled-Bohinjska Bistrica. Podrobnejši dodatki so razvidni iz razglašene »Uradnega lista«. 1508/n

— **Dječaki i djevojački institut.** Dječaka i djevojačka realna gimnazija su pravom javnosti. Odjeljeno. Korepetitorji u praznicima. Tečajevi u jezicima, muzici itd. Posebni češki tečajevi za češku djecu. Individualni usgaji. Podučavaju profesori. — **Dr. Ada Broch i sestre,** Zagreb, Gundulićeva 63/II kat. 1422/n

— **Samomor v ječi.** V selu Jama pri Beli Cerki je bil v aprilu t. l. izvršen drzen vlom. Oblasti so storile kmalu izsledile in izročile sodišču. Med krivci je bila tudi 60-letna Marija Terki. Pred sodiščem je bila sedaj obsojena na tri leta ječe. V zaporu se je stara ženica obesila. Zanimivo je, da je že pred glavno razpravo večkrat izjavila, da se obesi, če bo obsojena.

— **Roman mlade muslimanke.** Sarajevska policija je imela te dni rešiti nenavadno prošnjo. Prišla je neka postarna ženica in prosila, da se dovoli »mladeniču«, ki je bil z njo v družbi, nositi možko obleko. Naravno, da so go gospodje na policiji začudili. Končno se je zadeva pojasnila. »Mladenice« je namreč devotica, ki že od rane mladosti hodi v možki obleki, ima popolnoma sonorni glas, možko vedenje, pije, puši in preklinja kot možki. »Zakaj da nosi možke obleke?« so jo vprašali na policiji. Devotica je odvrnila, da hodi zvečer poplavit, da se pretepa v vaškimi fanti in da jo ne spoznajo, mora nositi možke obleke. Policija ji je dala dovoljenje za možko obleko.

— **Zakonska tragedija v Zvorniku** pri Tuzli. Na policiji v Tuzli je posestnik Simo Stankić prijavil, da je zaklal svojo ženo. Kot vzrok je navedel, da je živel z njo šest let v zakonu, ki je bil srečen samo dve leti. Kasneje se mu je izneverila ter je imela ljubavno razmerje z njegovim prijateljem. Kritične noči jo je in flagrantni zalotil s Djokom J. Čakal je, da je ta odšel, nato pa je pristopil k ženi in ji zasadil nož v srce. Po zločinu je odšel na policijski urad, kjer je vse priznal.

— **Granata raztrgala dva otroke.** Na vojaškem vežbališču v Veliki Kikindi se je 7. t. m. primerila strašna nesreča. Devetletni enajstletna otroka seljaka Save Ostojica sta našla na vežbališču malo leseno skatlo, katero sta hotela odpreti. Ker je bila skatla trdno zaprta, sta otroke udarila s kamnom po njej. Nenadoma je nastala strahovita eksplozija. Granata, ki je bila v skatli, je starejšega otroka popolnoma raztrgala, mlajšemu pa odrgala obe nogi. Mlajše dete je bila takoj prepeljana v bolnico, a ni upanja, da okreva. Oblasti, tako vojaške kot civilne, so uvedle obširno preiskavo, da ugotovijo, kako je granata prišla na vežbališče.

— **Nesreča na domažlaskem kolodvoru.** Povodom proslave trga Domažle se je vsled velike gneče primerilo več nesreč. Tako je na kolodvoru ob 20. zašel pod prihajajoči vlak davčni svetnik Anton Križman iz Krškega. K sreči nezgoda ni imela hudih posledic, ker ga je vlak zagrabil samo za nogo. Križmana so prepejali v bolnico. Njegovo poškodbo niso težke. — Na domažlaski cesti je neki avto podrl Ivana Makica in mu strl nogo. Tudi tega so prepejali v bolnico.

— **Beg obsojenega komunista iz ječe.** V Zagrebu je vzbudila precejšnjo senzacijo vest o begu na 3 in pol leta obsojenega komunista, pravnika in novinarja Vladimirja

Čopica. Radi širjenja komunistične propagande je bil Čopić obsojen pred sodnim stolom v Zagrebu na 3½ leta težke ječe. Čopić se je pritožil. Ker je bil bolehen, so ga izročili v kazenski oddelk splošne bolnice. Tu je pomiril ob 6. na 7. porabil priliko na beg. Čopić je bil v zelo intimnih zvezah s Stepanom Radićem za časa, ko sta oba sedela v preiskovalnem zaporu. Radić je Čopiću pošiljal dnevno razne časopise. Ko je Čopić izvedel o znani deklaraciji Pavla Radića v narodni skupščini, je ogorčeno odpovedal prijateljske zveze z Radićem.

OBLEKE

kupite najceneje pri
Josip Rolina, Ljubljana.

V Ljubljani.

— **Oprema naprav v mestni klavnic.** Ker so novi prostori v tej klavnici, to je hladilnice i. dr., sedaj dovršeni, bodo sedaj še potrebno notranjo opremo. Z izvršitvijo teh del je mestna klavnica po dolgih pripravah in razpravah razširjena ter ustreza s tem najnim potrebam, tako mesarskih krogov kakor tudi konsumentov.

— **Stavbna dovoljenja in adaptacije.** Zadnje dni so vložili prošnje: Anton Gregor za zgradbo stanovanjske hiše; Emilija Jeras za zgradbo nove hiše v Tobačni ulici; Anton Kajfež za kanalizacijo; Franc Miklič, restavratore, istotako; Ivan Pogacnik za zgradbo nadzidka (za eno nadstropje); Ivan Poženel za zgradbo nove hiše; Mary Schweiger za določitev stavbne črte pod Rožnikom; J. Sumi za adaptacijo v hiši na Resljevi cesti; Zadruga zveza za kanalizacijo na Dunajski cesti. — Na Vidovdanški cesti tlakujejo s kamenitimi ploščami desni hodnik; v Slomškovi ulici se popravlja ob poslopju Marijinega doma asfaltni tlak in isto delo se vrši pri hodniku pred cerkvijo Srca Jezusovega.

— **Državna borza dela v Ljubljani.** V času od 26. julija do 1. avgusta 1925 je bilo v Državni borzi dela razpisanih 67 službenih mest. 128 oseb je iskalo dela, v 49 slučajih je borza posredovala z uspehom in 23 oseb je odpotovalo. Od 1. januarja do 1. avgusta 1925 je bilo skupaj razpisanih 3324 prostih mest 5100 oseb je iskalo dela, v 2416 slučajih je borza posredovala z uspehom in 1569 oseb je odpotovalo.

— **Zdravstveno stanje mesta Ljubljane.** Zdravstveni izkaz mesta Ljubljane v času od 1. do 7. avgusta beleži tole statistiko: umrlo je 21 oseb, 11 moških in 10 žensk. Smrtni vzroki: trebušni tifus in paratifus 1, davica in krup 1, druge nalezljive bolezni 1, jetnika na sopilih 5, druge oblike jetike 1, rak in druge že novotvorbe 3, bolezni na srcu 1, druge bolezni na sopilih 1, novotvorbe 1, smrt vsled nezgode 1, druge bolezni 4, neznane bolezni 1. Med tem časom se je rodilo 33 otrok, 11 dečkov in 22 deklic (2 mrtvorojenca). Naznanih nalezljivih bolezni: sup. tifoz, bolezni 2, škrlatinka 1, davica 1, dušilni kašelj 1 slučaj.

— **Samopomoč.** Prišelo nam: Če se vprašamo: Kdo zida danes v Ljubljani stanovanjske hiše in zmanjšuje stanovanjsko bodo, je odgovor: Zadruga in zasebniki! Kakor izveemo, imajo tri novoustavljene stavbne zadruge načrt, zgraditi v mestu in ob periferiji 120 stanovanjskih hiš — od dvonadstropnih do dvostanovanjskih pritrčnih, s čijih zidavo se je pretekli mesec tudi že pričelo in se bo prihodnji dve leti nadaljevalo. Šest do deset hiš si bodo zgradili zasebniki. Značilno za naše razmere je pa dejstvo, da bodo v celem te hiše zidali ljudje, ki si odtrgajo denar takorekč od ust, da odplačajo deleže, pristopnino in pristojbine. To je pristna »samopomoč« v najidealnejšem smislu.

— **Turistovski klub »Skala«** pozivlja vse člane, kateri si nameravajo nabaviti za bodočo sezono nove smuči, da vpošljejo tozadevne prijave smučarskemu odseku najkasneje do konca avgusta t. l. S prijavo vred je treba položiti Din 100.— kot naplato. Na kasnejše prijave se ne bo moglo ozirati. 1503/n

— **Sklepni šolski izpit vojakov - analibetov** se je vršil v soboto 8. t. m. v vojašnici 16. artiljerijskega polka pred komšijo, sestojajo iz zastopnikov vojaške oblasti, mestnega šolskega nadzornika ter učiteljev. Uspeh je bil prav zadovoljiv.

— **Manufaktura velstrgovina Hedetz & Koritnik, Ljubljana**, obvešča, da se bo od 17. avgusta nahajala v novozgrajenih prostorih v Franciškanski ulici št. 4.

— **Najnovejša bluze, otroške in damske obleke** priporoča Krištofič-Bučar.

in perlati

če ne verjame, da eden par nogavic z žigom in znakom (rdečo, modro ali zlato)

„ključ“

traja kakor štirje pari drugih. Zato kupite eden par in pričakajte se. Dobivajo se v prodajalnah. 88-IV

— **Najdena človeška glava.** V občestnem jarku na deželni cesti, ki pelje z Viča skozi viške loge proti Notranjim goram, je našel 9. t. m. orožnik Janez Trnovec odrezano ali odtrgano človeško lobanjo, katero je očitno tja zanesla voda. Na lobanji, ki sicer ni imela vidnih znakov poškodb, so da sklepajo, da je bil neznan mrtvec star okoli 20 let.

— **Tatvine.** Trgovskemu potniku Robertu Valandu je bilo 8. t. m. iz veže v Slomškovi ulici ukradeno kolo znamko »Esk«, vredno 2000 Din. — **Strojniku Alojzju Kolkaju** se je v Trivolju pridružil neznan spremljevalec in mu kasneje znakni listnico z 1250 Din

Obrtna razstava v Ljutomeru

Ljutomer, 9. avgusta.

Včeraj v nedeljo 9. t. m. so v prostori meščanske šole v Ljutomeru ob navzočnosti zastopnikov vlade, gospodarskih krogov in drugih uglednih gostov ter ob častni udeležbi domačega obrtništva otvorili prvo ljutomersko obrtniško razstavo, ki jo je priredilo tamonjske Trgovsko in obrtno društvo. Priliko otvoritve je predsednik razstavnega odbora g. Horvat pozdravil med drugimi predvsem komisarja g. dr. Mlinarja, župana g. dr. Stojana, zastopnike Zbornice za trgovino, obrt in industrijo g. dr. Franc Windischerja, Zadravca in g. dr. Preinarja, min. n. r. dr. Kukovca, zastopnika Zveze industrijev g. ravn. Krejčiča, preds. Zveze obrtnih združenj g. Bureša in delegata mariborskega obrtništva g. Stajnka. Izrazil je prošnjo in upanje, da bodo merodajni krogi krepkeje kakor doslej podprli muropoljsko obrtništvo v njegovem težkem boju za svoj stanovski in gospodarski napredek.

Gosp. dr. Fran Windischer je izrazil iskrene pozdrave in čestitke Zbornici za trgovino, obrt in industrijo, povdarjajoč, da se zbornica kot osrednja gospodarska korporacija za celo Slovenijo še posebno veseli praznika, kakor je otvoritev obrtne razstave v ponosnem Ljutomeru, ki je srce naše rodovine Prekije. Temu severnemu obmejnemu delu naše domovine je treba, zlasti v gospodarskem pogledu, povečati še posebno pozornost. Prikljika ima za svoje vinogradništvo slovečo marko po svojem ljutomerskem vinu. Naš obrtnik zastavi v teh kraji vse sile, da dobe tudi njegovi izdelki tak čuten sloves, tako marko, kakor diti vino ljutomerskih gor. V obrtniškem življenju nam treba krepke in vztrajne volje, samozvesti in ponosnega zaupanja v same sebe, tako danc bomo klicali vedno po podpori in pomoči, kakaj volja človeka je njegovo nebeško kraljestvo. Obrtnik bodi ponosen na svoj stan, spoštuj druge stanovce, a ne onemalovajuj svojega ter polagaj vsa važnost na to, da bo sin sledil očetu v njegovem poklicu. Tudi nam Slovincem je treba v trgovini in obrtu gospodarskih rodov in rodbinskih tradicij. Obrtni stan tvori most med domačim obrtnim delom in industrijo. Od tod njegova izredna pomembnost. Obrtni stan tvori čvrsto zalogo naših produktivnih sil. Skrbimo, da nam ostane naša zveza železna rezerva in posvetimo zategadelj svojem obrtništemu pomladku vso ljubezen in pozornost. Naše go-

spodarstvo je sedaj res v kritičnem položaju; tem vselej je pojav, da se tudi v teh časih vzpne naš obrtnik do priredbe idealnega stremiljenja, kakor so razstave. Naš slovenski človek je bil vedno delaven, priden in varčen. Delal in zaslužil je v težkih priklkah. Te lastnosti sedaj zopet prihajajo vse krepkeje do veljave. V tem zamenju dela in varčnosti pojdemo kot zmagovalci preko sedanjih tegob zopet v boljše čase. Preleška pesem poje: »Dore sem se mali bio, taj je lušno bio«. Mi, ki smo življenjski optimisti, smo odločeni, da se borimo za prostor na soncu in hočemo, da nam bo dobro, ko bomo veliki. Našega obrtnika cilj je strokovno izpopolnjevanje in dovrševanje, da bo rekel ponosno: obrtnik sem iz Slovenije in kdo je več!

Po tem burno pozdravljenem govoru g. dr. Windischerja je povzel besedo ravnatelj tvornice za dušik v Rušah g. Krejčič, ki je kot zastopnik Zveze industrijev povdarjal živ interes industrije, da dela roko v roki z obrtništvo, ker je krepko razvita obrt eden glavnih pogojev tudi za razvoj industrije tako, da jo lahko označimo za mater industrije. Po pozdravnih govorih ministra n. r. g. dr. Kukovca, ljutomerskega župana g. dr. Stojana, predsednika Obrtne zveze g. Bureša, člana zbornice za trgovino, obrt in industrijo g. Zadravca in zastopnika mariborskega obrtništva gospo. dr. Stajnka je po krasnem govoru proglasil g. komisar dr. Mlinar, kot zastopnik srežkega poglavarja in velikega župana, razstavo za otvorjeno.

Razstava sama dela na obiskovalca najljepši utis. Ne samo, da so zastopane najraznovrstnejše stroke, kakor jih vidimo zbrane samo na večjih razstavah, temveč se tehnično zelo popolni izdelki odklikujejo še posebno po tem, da imajo na sebi krajeven značaj in narodno obilježje. Posebnost je nadalje krasno izdelana kompletna garnitura za tamburaški zbor (Mart. Makovec iz Presike), ki dokazuje, da naša tamburaška društva svoja tamburaška svirala dobe lahko doma in to po izredno nizki ceni (kompletna garnitura 4000 Din).

Muropoljsko obrtništvo sme biti na svojo razstavo ponosno, a hvalazno mora biti tudi požrtvovalnim prirediteljem, predvsem vrlemu predsedniku razstavnega odbora g. Horvatu in neumornemu tajniku Trgovskega in obrtniškega društva g. Rižnerju.

Iz Celja.

— **Cerkveni koncert** se vrši v ponedeljek, dne 10. t. m. v evangeljski cerkvi v proslavo 175letnice smrti najodličnejšega skladatelja I. S. Bacha. Prvi del sporeda obsega samo Bachove skladbe. Poleg tega sodeluje pri koncertu operna pevka gospa I. Wolff-Solymossy iz Budimpešte.

— **Ponesrečen železnikar.** Na celjskem kolodvoru je ponesrečil premikač drž. žel. g. Franc Verder. Šel je čez tračnico, ko ga je zagrabil stroj in mu odtrgal stopalo ene noge. Spravili so ga v bolnico.

Iz Maribora

— **Lesna d. d. Drava ostane.** Zadržanje se nastalo v delavskih krogih veliko vzmetenje zaradi vesti, da obsežna lesna industrija »Drava« ustavi svoje delo ter likvidira. Te dni se je vršil izredni občni zbor družbe. Občni zbor je sklenil, da družba ostane v celem obsegu, ker se je že dobila za samiranje potrebna vsota 1 in pol milijona Din.

— **Uboj.** V Hočah je posestnik Ant. Vihar pričakal kovaškega pomočnika Hinka Stauberja pred kovačnico ter ga z gorjajo z vso silo udaril po glavi. Nezvestnega je zavlekel v neko kstje, kjer so smrtnoranjena šele drugi dan našli. Stauber se bori v bolnici s smrtjo.

Slavije Stan in domarjev

Včeraj se je vršilo ob Tržaški cesti za sedanje razmere v dobi mrtvili v stavbnem gibanju redko in prirčno slavlje — vzidanje vogelnih kamnov v vhodni hiši vrtno kolonije stavbne zadruge »Stan in dom«. Stan in domarji so si nadeli plemenito nalogo, da po svojih močeh sodelujejo pri tem, da se omili stanovanjska beda in da se z novimi stanovanji napravi početek lepim, zdravim in udobnim prebivališčem. Obenem pa da dobijo naši delavci in obrtniki delo, ki je produktivno in dobro.

Slavnosti, ki jo je otvoril predsednik druge bivši minister gospod Anton Kristan, so prisostvovali poleg mnogobrojne občinstva in celotnega odbora tudi oni faktorji, ki so z redkim razumevanjem podprli stremiljenja zadruge. — Navzoči so bili: zastopnik velikega župana dr. Baltiča načelnik oddelka za socijalno politiko dr. Goršič, za gradbeno direkcijo gg. inženjerja Kraja in Otahal, za finančno delegacijo delegat dr. Šavnik in dr. Bonač, policijski ravnatelj dr. Guštin, za mestno občino gerent Josip Turk, za odbor Mestne hranilnice dr. Krejčič, dalje načelnik Ribnikar, v imenu graditeljev arhitekt Zupan, za delavsko zvezo žena Brezarjeva, za Delavsko zbornico Uratnik, za Zvezo slovenskih združenj Golouh itd.

Gospod Kristan je v svojem govoru vse navzoče goste prirčno pozdravil in nato v obširnem govoru obrazložil pomen in važnost akcije mlade zadruge. V svojem govoru se je dalje spomnil vseh onih, ki so pri pomogli k uresničenju ideje, v prvi vrsti velikemu županu dr. Baltiču, dalje mestnemu geretkemu svetu in Mestni hranilnici, ki je priskočila na pomoč z izdatnim posojilom. Istotako se je toplo zahvalil višji občini, ki je z redko solidarnostjo vseh obrtnikov brez razlik strank priskočila v veliki meri in pripomogli do uspeha novo začeto podjetje.

Za govorom g. Antona Kristana so go-

vorili in bodrili zadrugeje še zastopnik velikega župana načelnik dr. Goršič, gerent g. Josip Turk, ki je naglasil, da je gerentski svet ljubljanski našel dovolj razumevanja za akcijo stan in domarjev in jim tudi šel v vsakem pogledu po svojih močeh na roko.

Zdaj, ko se vidi uspeh, bo podpiral akcijo tudi v bodoče. Za njim se je zgledil ki besedi zastopnik odbora Mestne hranilnice dr. Krejčič, ki je omenil, da je šel ta denarni zavod zadrugejarjem na roko, ker so je dobro vedelo, da uistini s tem plemenito in koristno delo. Za njim so spregovorili na navzoče še zastopnik Delavske zbornice g. Uratnik, zastopnik Zveze gospodarskih združenj gosp. Golouh in zastopnik Stokovnih organizacij. Za tem je bil ta del slavnosti zaključen in vzdana kamna ter skrinjici s podpisani vzočih faktorjev, ki naj pričajo potomcem pomen večernjega slavlja. Lepa in prirčna je bila ta slavnost in dal Bog, da bi bilo blagoslovljeno delo delavnih mož in bi po letih prvih hišar vzrastlo iz tal v bližnji prihodnosti še ostalih 35, ki so označene na načrtih.

Sokol

— **Grosuplje.** Tufkajšnje sokolsko društvo se pridno pripravlja za letošnje prireditve, ki se vrši, kakor smo že poročali, na Mali Šmaran dne 8. septembra. To bo veličastna manifestacija vsega dolenskega Sokolstva. Naprosila in obljubila so nam že nekatera bratska sosedna društva, da bodo sodelovala, upamo pa in pričani smo, da bodo vsa bližnja dolenska društva, kakor tudi ljubljanska tala po hitela v naše lepo Grosuplje ter s tem pripomogli najmlajšemu društvu ljubljanske župe do zgradbe lastnega doma. Nadeli smo si nalogo, da pričnejo z zgradbo še letos in to težko nalogo hočemo tudi izvršiti. Letošnja prireditve bo imela kaj pester program, med drugim tudi nekaj novega, veliko tekmo v žakljih in razne druge zanimivosti. Za mladino bo na razpolago velik plesni oder na prostem. Svirala bode železničarska godba »Sloga« iz Ljubljane. Naj pride ta dan k nam vsak, kdor si želi vesele domače, neprisliljene zabave. — **Zdravol** — **Odbor.**

— **Sokolsko društvo v Zagorju ob Savi** proslavi v nedeljo dne 16. avgusta t. l. 35. letnico svojega obstanka, spojeno z javnim nastopom. Spored: Ob 13. uri sprejem došlih gostov na postaji, nato sprevod do Sokolskega doma, ob 15. uri javna telovadba, pri kateri nastopijo vsi oddelki. Po veselici prosta zabava. Sodeluje domača rudarska godba. Članstvo in prijatelje Sokolstva vabimo, da se proslave v čim večjem številu udeležijo, sosednja bratska društva pa prosimo, da na ta dan ne prirejajo prireditve. Zdravol Odbor. 1506/n

— **Ljubljanski Sokol** sklicuje za četrtek dne 27. t. m. točno ob 8. uri svoj izredni občni zbor s sledečim dnevnim redom: »Razprava o Narodnem domu«. — Vabimo vse brate in sestre, da se tega izrednega občnega zbora radi izredne važnosti udeležijo v čim večjem številu. Lokal: Narodni dom, velika dvorana, I. nadstropje. — **Zdravol.** — **Odbor.** 1505/n

— **20.000 Američanov pride na veselo.** koleski zlet v Prago prihodnje leto. Že sedaj se pripravljajo in prijavljajo za ta zlet, ki obeta biti nekaj izrednega

